DE CONSTITUTIONEEL.

NIEUWE 'SGRAVENHAAGSCHE COURANT.

N°. 1. **Maandag 1 October.** **1855.**

Uitgever C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten: M. Schooneveld & Zoon, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau: Jan-Hendrikstraat, N°. 259, te 's Gravenhage.

Deze Courant verschijnt alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.
Abonnementsprijs voor 3/m. *f* 4.50; franco per post *f* 5.50.
Advertentiën van 1—6 regels *f* 1. Voor elken regel meer **15 cents**; behalve **35 cents** zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van *f* 1 het zegelgeld daaronder begrepen.

BERIGT.

De drie eerste nommers van deze Courant zijn alom gratis te bekomen.

Het vierde nommer wordt alleen verzonden aan hen, die zich abonneren.

De Uitgever verzoekt dan ook beleefdelijk hem de abonnementsopgaven ten spoedigste en per post te willen doen toekomen.

Ons Programma.

Wat wij *zijn* wijst de titel aan van onze Courant.

Wij wenschen in zijne eer te herstellen een naam, die, door het misbruik, dat van meer dan ééne zijde daarvan is gemaakt, bij vele welgezinden in minachting is gebragt. Wij wenschen dien naam terug te geven aan hen, die daarop regtmatige aanspraak hebben en dien te ontnemen aan allen, die ten onregte trachten er zich meester van te maken, om, onder bescherming daarvan, te ondermijnen den hechtsten, zoo niet den eenigen, grondslag onzer vrijheden.

Wat wij voorstaan en verdedigen, waartegen wij ons verzetten, wat wij bestrijden zullen: dat zijn wij verpligt, bij onze eerste optreding voor het Nederlandsche publiek, in korte trekken en openhartig, uiteen te zetten.

Wij wenschen vóór te staan en te verdedigen de Grondwet: den hoeksteen van ons Staatsgebouw. De instellingen, aan de werking van *die* Grondwet verschuldigd, worden door ons gewaardeerd; al is 't dan ook, dat de uitvoering, aan de beginselen der Grondwet gegeven, niet altijd en in alle opzigten ons toeschijnt te zijn overeenkomstig den geest, die bij hunne vaststelling heeft voorgezeten; al is 't dan ook, dat wij èn de Grondwet zelve niet onverbeterlijk, èn in sommige, daaruit voortgevloeide, wetten verandering en wijziging wenschelijk achten. Maar getrouwe naleving en constitutionele ontwikkeling van de Grondwet is onze eerste pligt, blijft ons hoogste streven. Openbaarheid, vrijheid, alleen aan de orde en de zeden ondergeschikt, godsdienstige verdraagzaamheid: zietdaar de toetssteenen, waaraan wij het publiek belang en de handelingen van publieke magten wenschen te beoordeelen. Wij verdedigen derhalve de bestaande Grondwet, zonder blind te zijn voor hare gebreken, en met den opregten wil om hare uitvoering in echt constitutionelen zin te helpen bevorderen. Daarom is ons ook het Koningschap, vertegenwoordigd in erfelijke lijn in het Stamhuis van Oranje — dat met onze vrijheid en onze nationaliteit één is en ondeelbaar — boven alles dierbaar; en daarom zien wij in *dat* Stamhuis het lichtend middenpunt, waaruit, door den invloed eener onafhankelijke Vertegenwoordiging en van eene ordelievende drukpers, al die zegeningen afstralen over een Volk, waarover de Nederlandsche Natie zich met regt mag verheugen. Wij staan vóór en verdedigen de regten des Koningschaps tegelijk met de vrijheden des Volks. Beiden staan niet *tegenover*, maar naast elkander.

Waartegen wij ons verzetten, wat wij bestrijden zullen?

In de eerste plaats elke handeling van Regering of Vertegenwoordiging, die, naar onze overtuiging, met de vooropgezette beginselen zou strijdig zijn. Wij wenschen te zijn en te blijven onafhankelijk. Door woorden wenschen wij ons niet te laten binden; aan »phrases à effet« hechten wij geenerlei waarde. Boven alles en in alles willen wij zaken *zien* en zaken *beoordeelen*. Tegen eene politiek, derhalve, waarvan de aanhangers zich uitsluitend *de goede beginselen* toeëigenen, verzetten wij ons met kracht. Dat is, naar onze meening, noch eene nationale politiek, noch eene nationale partij. Zoodanige politiek is alleen die eener *partijschap*, in het belang van personen en strijdende tegen personen. Zij die zich »constitutioneel« enkel *noemen*, zijn het, in ons oog, evenmin als wij »anti-constitutioneel« of »reactionnair« zullen noemen, die daarvoor worden uitgekreten. Aan de beoordeeling der *handelingen* wenschen wij steeds de vraag te toetsen: »*wie* of *wat* is constitutioneel?«

Wij bestrijden voorts het overbrengen van het godsdienstig element — als *godsdienst* — op het gebied der staatkunde. De godsdienst is geroepen, om haren zegenenden invloed op het volk, ter zijner beschaving en veredeling, te doen gelden; in dien zin is het pligt van Regering en Vertegenwoordiging, om dat edele doel der godsdienst met alle krachten in de hand te werken. Maar de godsdienst blijve in den kring, haar aangewezen; zij trede niet op het staatkundig gebied. Voor de Grondwet zijn *allen* gelijk voor de wet, hebben *allen* gelijke regten, gelijke aanspraken, gelijke pligten. Aan de toepassing van dat beginsel danken wij den roem van vorige eeuwen; door de handhaving daarvan werd ons kleine volk groot; ook *nu* nog is daaraan een levensbeginsel voor onze nationaliteit verbonden; en al wie met ons constitutioneel is, slaat gewis de handen zamen, om dat beginsel onkreukbaar staande te houden.

Ziethier ons staatkundig programma in algemeene trekken. Wat er uit voortvloeit wordt van zelve aangewezen.

Onafhankelijk te midden der partijen of partijschappen. Beoordeeling van zaken, verdediging van beginselen, niet van personen. Bestrijding van al 't geen de strekking heeft, om de regten des Volks uit te breiden ten koste van het Koningschap; verzet tegen elke poging om het Koningschap buiten de grondwettige grenzen te doen treden, ten koste van het Volk. Verdediging en bevordering van een goed finantiëel beheer met het oog op de behoeften des Lands; ijver in de behartiging eener nationale politiek, ook naar buiten; onverdeelde belangstelling in de materiële en zedelijke ontwikkeling onzer kostbare overzeesche bezittingen; verdediging, eindelijk, van eene betamelijke vrijheid en van godsdienstige verdraagzaamheid in den ruimsten zin.

Van allen, die zich met dat programma kunnen vereenigen, roepen wij de belangstelling en de ondersteuning in; want ieder, die het wèl meent met het Vaderland en met het Huis van Oranje, zal beseffen, dat wij eene goede taak aanvaarden; eene taak, die in *deze* tijden meer dan vroeger noodig is dat zij vervuld worde en welke, krachtig en welwillend ondersteund, voor Vaderland en Koning beiden goede vruchten belooft te leveren.

Wij zeggen *in deze tijden*, omdat wij naar onze meening een Ministerie bezitten, dat, over het algemeen, met vasten tred, den goeden weg bewandelt. Met een terugblik op zijne, tot dusver afgelegde, loopbaan, kunnen wij met gerustheid verklaren, dat het handelt in constitutionelen zin. Veelvuldig zijn de bewijzen, dat het door den geest van uitsluiting niet wordt bezield, maar het wordt bestreden door sommigen, die gehoopt hadden, de beweging van 1848 uitsluitend ten hunnen voordeele te exploiteren; die welligt wenschen zouden den Vorst te ontnemen een Zijner Koninklijke prerogatieven, dat namelijk van vrije keuze der Ministers. Revolutie en Onrust, zietdaar wat van zoodanig streven het eenig gevolg zou zijn. Wij wenschen die te helpen voorkomen, en daarom zullen wij niet de personen, maar de beginselen bestrijden en te keer gaan van allen, die, ter bevordering van eigen heerschzucht, het Volk op een verkeerden weg zouden pogen te brengen. Zoolang het gedrag en de handelingen van het Ministerie ons toelaten het te ondersteunen, zonder aan de waarheid, het regt of de belangen van het Vaderland te kort te doen, zullen wij het die ondersteuning niet ontzeggen, welke alleen op onze overtuiging gegrond is. Gewis heeft het Ministerie deze ondersteuning niet noodig; evenwel bij de veelvuldige miskenning, waaraan het is blootgesteld, mag het meenen wij, van vele zijden toejuiching verwachten.

Wat den dagelijkschen inhoud der Courant betreft, wij wenschen niet te veel te beloven; maar ons eigen werk te doen spreken, gelijk wij zelven, op het politiek gebied, ook slechts naar handelingen willen oordeelen. Het zij genoeg hier aan te stippen, dat wij, bij de behandeling der staatkunde, de groote belangen van handel, nijverheid, landbouw, kunst en wetenschap niet uit het oog zullen verliezen; en dat wij, zoo door nieuwstijdingen langs gewonen weg als per telegraaf, zullen trachten van lieverlede al meer en meer te voldoen aan hetgeen een beschaafd publiek regt heeft, thans van eene goede Courant te eischen.

Overzigt van de Staatsbegrooting over 1856.

Opdat onze Lezers, bij de latere beoordeeling van de, aan de Kamers aangeboden, Staatsbegrooting over 1856, in staat mogen zijn een blik over het geheel te kunnen werpen, geven wij hieronder een beknopt overzigt van die begrooting, in zoo verre deze reeds door de dagbladen is publiek gemaakt en besluiten met eene meer uitvoerige opgave van den inhoud der stukken, behoorende bij de wet op de middelen en die eerst heden door den druk zijn bekend geworden.

De totale cijfers der verschillende hoofdstukken der begrooting, zijn als volgt:

I.	Huis des Konings . . .	*f*	800,000.00
II.	De Hooge Collegiën van Staat en het Kabinet des Konings.	»	545,593.00
III.	Depart. van Buit. Zaken .	»	490,013.00
IV.	» » Justitie . .	»	2,546,698.60
V.	» » Binn. Zaken .	»	5,771,501.36
VI.	» voor de Zaken der Herv. Eeredienst enz. .	»	1,694,159.31½
VII.	Depart. voor de Zaken der Roomsch-Kathol. Eered.	»	590,956.88½
VIII.	Departement van Marine .	»	7,618,781.20
IX.	*A.* Nationale Schuld . .	»	35,227,035.12
»	*B.* Depart. van Finantien .	»	6,361,907.75
X.	Departement van Oorlog .	»	11,685,000.00
XI.	» » Kolonien	»	115,734.40
XII.	Onvoorziene uitgaven. . .	»	100,000.00
	Totaal.	*f*	73,547,380.42

Volgens deze raming zouden de uitgaven voor 1856 *minder* bedragen dan voor 1855 zijn toegestaan, de som van *f* 7,323.281.36½, en minder dan de uitgaven gedaan of nog te doen voor 1854 een bedrag van *f* 8,425,911.02½.

Wat de voornaamste bijzonderheden betreft, in deze begrooting voorkomende, wij stippen hieromtrent het volgende aan:

Bij het tweede hoofdstuk heeft het de aandacht getrokken, dat het bedrag der schadeloosstelling van de leden van de Tweede Kamer *f* 6000 hooger is geraamd dan het vorige jaar, zonder dat de Regering deze vermeerdering van het getal leden met drie schijnt op het oog te hebben.

Bij het derde hoofdstuk is het der Regering wenschelijk voorgekomen, dat de Minister van Buitenl. Zaken eenigermate, als is het dan ook op eene zeer onvolledige wijze, worde te gemoet gekomen in de groote uitgaven, welke hij verpligt is te doen, ten einde de betrekking, waarin hij staat tot de vertegenwoordigers van vreemde mogendheden bij het Nederlandsche hof, op een behoorlijken voet te kunnen onderhouden, en wordt dus op de begrooting eene som van *f* 4000 voor tafelgeld gebragt, zijnde *f* 2000 minder dan daarvoor laatst op de begrooting voor 1851 is toegestaan. De ondervinding, gedurende nu drie jaren, tot schade van den betrokken Minister verkregen, heeft de noodzakelijkheid van deze uitgave bewezen. Het voorgestelde mindere bedrag is echter voldoende.

Uit het vijfde hoofdstuk blijkt, dat, even als in de laatste jaren, voor 1856 weder worden uitgetrokken *f* 200,000 voor de algemeene rivierverbetering, voor het kanaal van St.-Andries *f* 127,000 en voor de verbetering van den Hollandschen IJssel *f* 60,000. Nieuw op de begrooting verschijnen twee posten: 1o. bouw van sluizen te Dalem *f* 100,000 en 2o. de Koninklijke Academie te Delft *f* 22,900. Omtrent deze Academie is bij de begrooting gevoegd een uitvoerig stuk, behelzende de geschiedenis dier instelling en eene schets van de wijze, waarop de Regering voornemens is haar te reorganiseren; op een en ander hopen wij spoedig terug te komen. Wij zien er voorts uit, dat de Regering aanvraagt *f* 4000, om te gemoet te komen in de kosten der oprigting van een metalen standbeeld ter eere van Laurens Janszoon Coster; dat de premie van *f* 40,000, in 1855 aan de visscherijen verleend, nu is vervallen, zullende een wetsontwerp tot wijziging van de bestaande bepalingen op de zeevisscherij, en waarbij als beginsel is gesteld, dat geene eigenlijke premiën meer zullen worden verleend, spoedig zal worden aangeboden. Aangaande de telegrafen vernemen wij, dat de uitgaven worden geraamd op *f* 84,000, tegen *f* 37,542.67 in 1854; dat er ruim 100 telegrafisten zullen behooren te worden in dienst gesteld en dat in 1856 in werking zijn 1002 kilometers telegraaflijn, 1724 kilometers draad en 25 kantoren, terwijl men hoopt in 1857 te doen werken 1361 kilom. telegraaflijn, 2174 kilom. draad en 37 kantoren.

Bij het achtste hoofdstuk wordt o. a. uitgetrokken *f* 3,995,153 voor het materieel en dus *f* 110,743 meer dan voor 1855 voor dit onderwerp is verleend.

Uit het negende hoofdstuk B blijkt o. a., dat door de afschaffing van den accijns op het gemaal, de raming voor 1856 van de uitkeeringen aan de gemeentebesturen voor de inning van den accijns met *f* 42,000 is verminderd, en de post voor druk- en linieerwerk met *f* 12,000.

De tiende, elfde en twaalfde hoofdstukken leveren geene bijzonderheden ter vermelding op.

Ten aanzien van de wet op de middelen deelen wij de raming mede der opbrengst van de onderscheidene middelen en inkomsten:

Grondbelasting	*f* 10,701,900.00
Personeel	" 6,646,400.00
Patenten	" 2,620,200.00
Accijnsen	" 16,750,450.00½
Indirecte belastingen	" 12,002,400.00
In- en uitgaande regten en scheepvaartregten	" 4,232,360.00
Waarborg en belasting der gouden en zilveren werken	" 229,900.00
Domeinen.	*f* 1,307,699.92½
Posterijen	" 1,450,000.00
Staatsloterij	" 400,000.00
Jagt en visscherij	" 85,000.00
Regt op de mijnen	" 1,150.00
Verschillende ontvangsten en toevallige baten.	" 1,259,696.00
Renten ten laste van Belgie. . .	" 400,000.00
Uitkeeringen uit de koloniale kas (waaronder een millioen als buitengewone bijdrage tot herstel der Marine).	" 10,799,600.00
Voorloopig batig slot	" 4,700,400.00
Totaal	*f* 73,587,155.93

Aan de Memorie van Toelichting, gevoegd bij de wet op de middelen, ontleenen wij de volgende zinsnede:

Na de uitvaardiging der wetten van den 13den Julij 1855 (*Staatsblad* no. 103) en 14 Julij 1855 (*Staatsblad* no. 105) zal het niet bevreemden dat de middelen tot verzekering van 's Rijks dienst over 1856 in sommige opzigten zeer belangrijk verschillen van die bij de wet van den 30sten December 1854 (*Staatsblad* no. 192) voor de dienst van het loopende jaar aangewezen. Bij de eerste der vermelde wetten toch werd de *accijns op het gemaal*, bij de laatste het *tonnegeld van de zeeschepen* uit de rij onzer belastingen weggenomen. Bij het ontwerp der wet op de middelen voor 1856 zijn dus deze twee aanzienlijke belastingen weggevallen. Daarentegen is ingevolge der wet van den 14den Julij 1855 (*Staatsblad* no. 104) de accijns op de suiker zoodanig verhoogd, dat de opbrengst in hoofdsom en opcenten op dit middel, met inbegrip van het collectief zegel, tot *f* 2,000,000.00 is opgevoerd.

Verder zijn, ingevolge de voorschriften van art. 2 der wet van den 13den Julij 1855 (*Staatsblad* no. 103), de opcenten van eenige belastingen verhoogd, ten einde te voorzien in hetgeen 's Rijks schatkist thans nog, ten gevolge der afschaffing van den accijns op het gemaal, zou behoeven, om te voorzien in de behoeften der dienst voor het volgende jaar. Men heeft zich daarbij kunnen houden aan dat bedrag van opcenten, hetwelk bij de behandeling van het wets-ontwerp tot afschaffing van den accijns op het gemaal herhaaldelijk is ter sprake gebragt, namelijk twaalf meerdere opcenten op de hoofdsom en het collectief zegel van het binnen- en buitenlandsch gedistilleerd, en zes meerdere opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting, het personeel en de patenten, op de hoofdsom en het collectief zegel van den wijn, alsmede op de hoofdsom der zegel-, registratie-, griffie-, hypotheek- en successieregten, gelijk mede op het regt van waarborg op de gouden en zilveren werken. Hierbij moet opgemerkt worden dat deze opcenten, wat betreft het personeel en de patenten, slechts voor ⅔ van het jaar 1856 zullen worden geheven, daar het belastingjaar over deze middelen van 1o. Mei tot ultimo April des volgenden jaars loopt, en het niet wenschelijk is geacht voor de vier eerste maanden des volgenden jaars nog suppletoire kohieren wegens meerdere opcenten op het belastingjaar 1855/56 te doen uitgeven.

Na deze korte aanwijzing meent de Regering zich verder te mogen houden aan hetgeen ten opzigte der middelen gezegd wordt in de aanspraak van den Minister van Financiën bij het overbrengen der Staatsbegrooting.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Sedert bijkans twee jaren woedt een vreesselijke krijg, tusschen drie der grootste staats-kolossen der wereld. Terwijl die zich aanvankelijk over eene onmetelijke uitgebreidheid scheen te zullen uitstrekken, werd hij door den aard zelven van Ruslands grenzen en de onzijdigheid van Duitschland, gedurende den laatsten tijd tot engere grenzen teruggebragt, zonder daarom in gewigt te verliezen. De oorlog was, door het onwrikbaar besluit van Rusland om geen zeestrijd tegen magtiger vloten te wagen, met der daad een landkrijg. Wèl bestookten de schepen der bondgenooten den handel, de kusten van Rusland, waar zij konden; in het Noorden moest in het vorige jaar Bomarsund, dit jaar Sweaborg het vuur van het vijandelijk kanon doorstaan; wèl werd in het verre Westen de thans verlaten Russische vesting Petropaulowski genomen, en drongen de flotiljes der bondgenooten in de Caspische zee door, en vernielden aldaar sterkten en handelschepen, doch luttel namen zij toch deel aan de groote krijgsbedrijven, welke sedert ruim een jaar de aandacht van gansch de wereld bezig hielden. Die bedrijven werden toch, sedert de geduchte uitrusting van September des vorigen jaars, aan den zuidpunt van het schier-eiland de Krim geconcentreerd: na den slag aan de Alma, waarbij het onzeker was wie eigenlijk de zege had behaald; na de elkander kruisende togten der legers naar het hoofddoel, Sebastopol, werd dit, te midden van zwaar lijden der bondgenooten in den winter, van gedurig nieuwe versterking door de Russen, lang met wisselenden uitslag belegerd. Of het onmogelijk was geweest dat bolwerk van Ruslands magt in de Zwarte Zee bij overrompeling te nemen, zoo als de maarschalk St. Arnaud gewild had: de beschouwingen daarover hebben thans alleen eene wetenschappelijk krijgskundige waarde: zeker is het dat voet voor voet moest worden genaderd, betwist werd met eene heldhaftigheid, over en weder, met eene inspanning en zelfverloochening van krijgsoversten en soldaten, die de belegering van Sebastopol tot de merkwaardigste uit vroegere en latere geschiedenis zal doen rekenen. Voor den oogenblik zullen wij in geene breedvoerige bijzonderheden deswege treden, doch alleen zeggen, dat de slag van Inkerman, de scherpe gevechten van Mei en Junij jl., eindelijk het vreesselijke bombardement en het bestormen van den Malakoff-toren in 't begin dezer maand, met de daarop gevolgde vernieling door de Russen zelve van hunne vloot, van Zuid-Sebastopol, en hun geregeld terug trekken naar het Noordelijk gedeelte der vesting, aan de overzijde der haven, de meest uitkomende punten in dit oorlogsgewoel zijn, dat aan duizenden en duizenden bloed en tranen gekost heeft.

«Sebastopol is gevallen!» zoo klonk het voor eenige dagen, nu niet bij wege van los gerucht, gelijk een jaar te voren, alsof de muren der sterke vesting als papieren schermen waren omgeslagen; doch als de mare, van verschillende geloofwaardige zijden inloopende, van de Russische zoowel als van die der bondgenooten. En zij werd bevestigd. Den 9den Sept. was de geheele zuidzijde van Sebastopol in de magt der Franschen; men ging over tot het bepalen van de verliezen, welke de verovering gekost had, tot het verdeelen van kanon en voorraad, die door de vlammen waren gespaard gebleven. De verliezen waren aanzienlijk genoeg: van de Fransche zijde alleen buiten gevecht gesteld 7551 man, waarvan meer dan 1600 gesneuveld, en hieronder vijf generaals; van de Engelsche zijde omstreeks 2500 man dooden, gekwetsten en vermisten; van de Russen zijn een 500 tal gewonden in de magt der bondgenooten gevallen; het juiste cijfer hunner verliezen is nog niet bekend.

Dankgebeden zijn door de Westelijke groote mogendheden over dezen uitslag harer wapenen uitgeschreven; in Rusland ontveinst men zich het gevoelige van het verlies niet, doch laat men er zich niet door ter nederslaan: de Keizer met zijne broeders begeeft zich naar het Zuiden zijns Rijks; nieuwe ligtingen zijn uitgeschreven; de landweer is voor een groot gedeelte onder de wapenen. Ter andere zijde bereiden de bondgenooten in de Krim zich, onder bevel van den maarschalk Pelissier en generaal Simpson toe, de Russen aan de Noorderzijde en op andere punten in de Krim, waar zij nog zeer sterken voet hebben, aan te tasten. Generaal Gortschakoff moet nog eene aanzienlijke magt onder zijne bevelen hebben, de aanvoer over Perekop is voor hem open, de wegen door het gebergte zijn versperd door al wat de kunst vermag ter bemoeijelijking van den doortogt: daartegen staan over de steeds versche aanvoer van krijgsbenden en voorraad, uit het Westen, de versterkingen die de bondgenooten niet alleen uit eigen boezem krijgen, maar de niet te versmaden hulp reeds van Sardinie, welhaast, zoo men wil, van Spanje; daartegen staan over de onstuimige moed der Franschen, de halsstarrigheid der Engelschen in een eens opgevat voornemen, de prikkel der zege, de noodzakelijkheid om de nadeelen van een winter-veldtogt te verhoeden, zoo veel mogelijk in te korten. Den 23 zijn 20,000 man der bondgenooten te Eupatoria ontscheept; men wil de Russen den weg afsnijden.

Uit alles schijnt men te moeten opmaken, dat de oorlog nog niet ten einde is; dat de Russen, zoo zij laatstelijk weêr tot vrede neigden, na Sebastopols gedeeltelijke overgaaf daarvan niet of minder willen hooren. Krijgskundigen van naam zien, ook zelfs indien de bondgenooten de Krim geheel veroveren, nog de kansen voor Rusland van zijn onmetelijk gebied, doch juist daardoor ook de gevaren voor langdurigheid van een oorlog, wiens loop men dit jaar vergeefs, ter Conferentie van Weenen, heeft trachten te stuiten. Bloedvergieting, verwoesting, schuld-oplegging zijn met haar werk blijven voortgaan; onzeker is het einde daarvan, naar hetwelk het menschlievend gevoel in alle landen zoo zeer reikhalst, al weêrgalmt de oorlogsdonder ook niet in de nabijheid.

Sedert eenige dagen merkt men in Londen, Parijs en op andere geldmarkten zekere drukking en daling van de openbare waarden op. Sommigen zien daarin een gevolg van de vele leeningen en maatschappijen met aandeel-bewijzen en vreezen voor eene naderende finantiële crisis. Zeker is het dat de Fransche regering besloten heeft vooreerst geene bewilliging meer te verleenen tot het doen van ondernemingen, welke het uitgeven van nieuw geldwaardig papier ten gevolge zouden hebben.

Uit Napels verneemt men, dat de moeijelijkheden met de Westelijke oorlogvoerende mogendheden, onlangs opgekomen, wel niet geheel zijn geweken, doch tot geen vijandelijkheden zullen voeren, welke aanvankelijk zeer te vreezen schenen.

In het Noorden van Europa is de aandacht, te midden der gewigtige gebeurtenissen van den oorlog, zeer gevestigd geweest op het vraagstuk van de staatsregeling van Denemarken. De Volksvertegenwoordiging heeft eindelijk de daarin gebragte wijzigingen bepaaldelijk goedgekeurd.

HET OOSTERSCH OORLOGSTOONEEL.

De dezer dagen bij de Fransche Regering ontvangen tijdingen bevestigen de beweging, waarop reeds vóór de inneming van Sebastopol werd gewezen; de bondgenooten trachten den terugtogt der Russen af te snijden. De troepen van Omer-Pacha, welke aanvankelijk naar Azie bestemd waren, begeven zich naar Eupatoria. Er zijn den 23 Sept. 20,000 man te Eupatoria ontscheept. Men weet dat Omer-Pacha zich tegen die onderneming verzette; maar de Turksche generaal moest zich hieraan evenwel onderwerpen; ter vergoelijking kreeg hij het Engelsch-Turksch contingent, te Konstantinopel zamengesteld, ter zijner beschikking.

Overigens toont de aankomst van Keizer Alexander te Odessa, in verband met andere aanwijzingen, ten duidelijkste aan, dat de worsteling met hardnekkigheid zal worden voortgezet.

— Vorst Gortschakoff meldt den 23 dezer uit de Krim: «De vijand heeft te Eupatoria 20,000 man ontscheept, zoodat daar thans ongeveer 30,000 man bijeen moeten zijn. Hij doet gedurig verkenningen op onzen linkervleugel. Den 22sten had hij eene ontmoeting met onze infanterie en trok daarop naar de hoogten van Ourkousda terug.»

— Bij latere depêche van 26 dezer des morgens meldt vorst Gortschakoff, dat de vijand daags te voren 35,000 man van Eupatoria afgezonden had, die verschillende dorpen in de omstreken hebben bezet, waaruit zij zich des avonds weder teruggetrokken hebben. Op de Russische linkerzijde was niets nieuws voorgevallen. Bij Kertsch hebben de kozakken eene ontmoeting met de Fransche fourageurs gehad en 25 daarvan krijgsgevangen gemaakt.

De bijzondere brieven, welke dezer dagen uit de Krim zijn aangebragt, behelzen vele bijzonderheden, nopens het bezetten van Sebastopol door de Franschen. Des morgens

van den 9den, toen men ontwaarde, dat de Russen de stad ontruimd hadden, ging uit het geallieerde leger een vreugdekreet op, waaruit het verlangen bleek om de loopgraven te verlaten. In den loop van den dag trokken de Franschen de stad binnen, voor dat alle mijnen gesprongen en voor dat alle branden gebluscht waren; zij verspreidden zich door de straten en gingen de huizen binnen, waar zij, zooveel mogelijk, buit maakten; eerst den 10den werd, op hoog bevel, verboden, iets weg te nemen, doch toen was het bereids te laat. Toen waren alle loopgraven geleken naar een kermisplein; men trof daar mahonyhouten ledekanten, leuningstoelen, spiegels, piano's, schilderijen, mannen- en vrouwenkleederen enz. aan, alsmede allerlei eetwaren; men deed zich eens regt te goed en overal zag men dansende groepjes, waaronder verscheiden soldaten in Russische vrouwenkleederen: het scheen dat men op dit oogenblik alle vermoeijenissen, alle ontberingen vergeten had.

Bij de bestorming van Sebastopol op den 8sten dezer drong de generaal Mac Mahon met zijne zouaven het eerst de vestingwerken van den Malakoff-toren binnen; trotsch op zijne zege en ongerust over een nog onzekeren uitslag ontmoette hij voortmarcherende den bevelhebber der plaats, die, reeds gewond, te midden der Russen die gevangen werden gemaakt nog weerstand bleef bieden aan den vijand. »geef u dan over,« riep de generaal Mac-Mahon hem toe, »hoopt gij nog langer weerstand te bieden?« — »Tot dat ik sterf, niet waar kinderen?« antwoordde de Russische officier, zich tot zijne soldaten wendende. — »Zoo als gij verkiest, bevelhebber!« luidde het wederantwoord, »vooruit dan, vuur!« Kort daarop was langere wederstand niet meer mogelijk, werden al de nog aldaar in leven zijnde Russen gevangen gemaakt en was de Malakofftoren ons.

GROOT-BRITTANJE.

Ons ministerieel avondblad spreekt het berigt tegen, dat er 20,000 man te Eupatoria zouden geland zijn (doch de latere Russische berigten schijnen dit allezins te bevestigen).

De vloot der bondgenooten in de Oostzee lag den 25 Sept. nog bij Nargen en Siskar.

DUITSCHLAND.

Reeds is in verschillende dagbladen gemeld, dat de Koning van Pruissen te Coblenz is aangekomen; de telegraaf heeft ook het berigt medegedeeld, dat Z. M. de Koning van Wurtemberg hem daar te gemoet gekomen is, terwijl vertegenwoordigers van andere Duitsche mogendheden van den tweeden rang zich terzelfder tijd daarheen begeven hebben. Men moet evenwel vooralsnog geen te groot gewigt hechten aan die ontmoeting der hooge personaadjes.

Te midden van alle voorbarige geruchten, welke te Berlijn in omloop waren omtrent de hervatting der vredes-onderhandelingen, blijkt het echter, dat het Westen geene bemiddeling, van welke zijde die ook komt, wil aannemen.

Dit besluit is op Oostenrijk even als op elken anderen Staat van toepassing. Men weet, overigens, dat Oostenrijk, hetwelk er thans belang bij heeft, om zijn standpunt als geallieerde niet te verlaten, er niet aan denkt om die rol voor die van bemiddelaar te verwisselen.

Wat Pruissen betreft: het heeft in de eigenlijken zin van het woord niets gedaan tot hervatting der vredesonderhandelingen; zijne depêche van het midden dezer maand bepaalde zich bij hernieuwing zijner pogingen tot verzoening, welke sinds den geheelen duur der crisis zijne staatkunde kenmerkten.

Men weet, dat er sprake van is om den heer Prokesch aan te wijzen, voor de ambassade van Konstantinopel. Door betrekkingen van diplomatische verwantschap met den heer Thouvenel verbonden, zou de tegenwoordige voorzitter van den Frankforter rijksdag van die betrekkingen in de tegenwoordige omstandigheden veel hopen. De bedoelde benoeming is echter tot dusver niet officieel.

FRANKRIJK.

Den 12 October worden HH. KK. HH. de Hertog en de Hertogin van Brabant, vergezeld van een talrijk gevolg, te Parijs verwacht.

— De vertrekken van St. Cloud worden voor den Koning van Sardinie in gereedheid gebragt; er zullen daar zelfs feesten plaats hebben, althans zoo de wankelende gezondheidstoestand van den Piemonteschen souverein hem veroorlooft daaraan deel te nemen.

— De Keizer zal tot op het eind van het jaar St. Cloud betrekken.

— Men spreekt van een buitengewonen ministerraad, welke Dingsdag zou zijn gehouden en waarin het vraagstuk der graangewassen zou zijn behandeld. Na voorlezing van een voorstel van den minister van landbouw en koophandel, zou een ontwerp van den heer Beaumont ter sprake zijn gekomen, strekkende om in alle gemeenten van Frankrijk weldadigheids-commissien op te rigten, belast met het opmaken van lijsten der behoeftigen en om, gelijk reeds te Parijs plaats heeft, de middelen te verschaffen, ten einde het brood goedkooper te erlangen dan de verbruikers, wier middelen van bestaan ruimer zijn. Het evenwigt, dat, voor zoo verre het koren betreft, weldra weder schijnt te zullen worden hersteld, zal de verwezenlijking van dien maatregel — zoo hij aangenomen wordt — zeer vergemakkelijken, althans indien de prijzen niet in die mate dalen, dat de uitvoering van dit weldadig ontwerp onnoodig wordt: iets wat wel niet te verwachten is.

— De opheffing van het kamp van St. Omer, waarvan eenigen tijd geleden gesproken werd, bevestigt zich.

— Op de muren van het eiland St. Louis zijn eenige plakschriften gevonden, waarin tot oproer aangespoord wordt. Zij zinspeelden op de duurte van het brood. Hetzelfde zou ook te Metz hebben plaats gehad.

De werklieden in de militaire havens van Cherbourg, Rochefort, Brest en Toulon, hebben om verhooging van loon verzocht. De plaatselijke overheden waren niet ongezind om dat verzoek in te willigen. Men spreekt zelfs van eene verhooging van 25, 30 en 35 centimes dagelijks.

— De generaal Dulac, die in Frankrijk terug gekeerd is, na te hebben deel genomen aan den aanval tegen Sebastopol op 8 Sept. jl., is uit hoofde van zijn vergevorderden leeftijd en overeenkomstig de militaire verordeningen op dit stuk, te rekenen van 31 Augustus jl., op wachtgeld gesteld. De generaal Dulac heeft echter verzocht, bij het leger in de Krim te mogen blijven tot dat het beleg van Sebastopol geëindigd zij. Dat verzoek is hem dan ook ingewilligd.

— In sommige gedeelten van Parijs begint het reeds te rijpen.

SPANJE.

Naar luid der gewone berigten uit Madrid, de dagteekening voerende van 21 en 22 September, was in die hoofdstad uit Parijs het alliantie-tractaat ontvangen, geratificeerd door de Spaansche, Fransche en Engelsche gezanten. De Cortes zouden alsnu zich nog slechts te verklaren hebben omtrent het beginsel en de sommen, welke zij in dien zin beschikbaar zouden willen stellen. Reeds had, naar men verzekert, de Minister van Oorlog de corpsen aangewezen, welke aan de expeditie zouden deelnemen.

Men heeft voorts eene telegrafische depêche uit de Spaansche hoofdstad ontvangen van 25 September, volgens welke de toestand van H. M. gunstig was. (Zoo men weet had de Vorstin eene miskraam gehad). Voorts houdt die depêche in, dat de vrijwillige inschrijvingen voor de geldleening van 230 millioenen reeds 192 millioenen beliepen, en dat, naar alle waarschijnlijkheid, de Minister van Financiën, ten gevolge van de te zijner beschikking gestelde geldelijke hulpmiddelen, een ontwerp-begrooting bij de Cortes zou indienen, met evenwigt tusschen de inkomsten en uitgaven.

In Katalonie en elders was het bij voortduring onveilig, ten gevolge van de benden partijgangers, tegen welke de Regering steeds krachtige maatregelen van voorzorg moest nemen.

BELGIE.

De Belgische maatschappij van staathuishoudkunde heeft dezer dagen hare eerste vergadering gehouden. Zij heeft vooreerst besloten in de staathuishoudkunde zoo veel mogelijk te verspreiden, en wel inzonderheid met het oog op Belgie. In de onderscheidene gewesten zullen sub-commissien worden zamengesteld.

Men heeft voorts het vraagstuk van den vrijen handel in overweging genomen. De heer Ducpétiaux heeft zich zeer daarvoor in de bres gesteld.

De tweede vergadering zal over twee maanden plaats hebben. Vele geleerden, waaronder in de eerste plaats de heer Quetelet, zijn tot deze maatschappij toegetreden.

Binnenland.

's Gravenhage, 29 September.

Z. M. de Koning heeft, gelet op de Kon. besluiten van 16 Julij jl., no. 45, en van 6 September jl., no. 42, waarbij onderscheidingen zijn toegekend aan eenige personen, die bij gelegenheid van den watersnood in den afgeloopen winter door ijver, moed, beleid en zelfopoffering hebben uitgemunt, op de voordragt van den Minister van Binnenlandsche Zaken van den 24sten September 1855, no. 360, kabinet, de zilveren medaille, ingesteld bij Koninklijk besluit van den 31sten Maart 1855, no. 71, verleend aan: Mr. W. L. Diemont van Langerak, dijkgraaf van het Land van Arkel; Mr. P. L. Begram van Jaarsveld, dijkgraaf van het Land van Vianen; Kors Hartog, hoogdijkheemraad van den Alblasserwaard; en Jan van Haaften, hoogdijkheemraad van den Alblasserwaard.

Z. M. heeft bij besluit van den 28sten dezer, met den 1sten October aanstaande, bevorderd: tot kapitein ter zee: den kapitein-luitenant ter zee der 1ste klasse N. A. van Es en H. F. Valentini; tot luitenants ter zee W. H. Dittloff Tjassens; tot kapitein luits. ter zee: de luits. ter zee der 1ste klasse: de luitenants ter zee der 2de klasse P. van Lelijveld, J. J. B. de Jonge Oudraat, H. P. Klerck, H. D. Slegt, J. K. van de Kruijsse Pilaar, N. M. J. Kroef, F. P. du Rien, A. H. Huijsman, H. R. Kip, P. Koning, P. M. van der Haak en R. A. Hanck.

Wij vernemen, dat de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aansl. Maandag aanvangen zullen met het onderzoek van de ontwerpen van wet, uitmakende de staatsbegrooting voor den jare 1856.

Z. K. H. Prins Frederik is, van zijn adjudant vergezeld, den 26 dezer van Berlijn naar Petersburg vertrokken.

Uit Petersburg wordt gemeld, dat H. M. de Keizerin-weduwe, met H. K. H. Prinses Frederik der Nederlanden en Prinses Maria, den 15den de reis van daar naar Moskou hebben aangenomen. Den volgenden dag is de grootvorstin Helena derwaarts vertrokken.

Men verzekert, dat het ontwerp van wet tot wijziging van sommige bepalingen der wet op de uitoefening der jagt en visscherij op dit ongenblik bij den Raad van State in overweging is.

Heden morgen ten 5½ ure zijn de miliciens van het regement grenadiers en jagers, die gedurende deze maand in den wapenhandel zijn geoefend, weder in het genot van onbepaald verlof gesteld.

Bij Koninklijk besluit van 8 dezer, is goedgekeurd de begrooting der enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven van Zuid-Holland voor den dienst van 1856, door de Staten der provincie in hunne vergadering van 3 Augustus vastgesteld.

De plegtige algemeene vergadering van den Hoogen Raad der Nederlanden, tot installatie van den vice-president, den heer Mr. F. de Greve, zal gehouden worden aanst. Maandag, den 1 October des middags ten 2 ure.

Eergisteren is voor het Provinciaal Geregtshof in Zuid-Holland behandeld de zaak van G. J. van der Houwen, koopman en winkelier alhier, beschuldigd van bedriegelijke bankbreuk. Na het hooren van een twaalftal getuigen, requireerde het O. M., bij monde van den heer adv. gen. Mr. la Grappe Dominicus, de schuldig-verklaring van den besch. en zijne veroordeeling tot tuchthuisstraf van 5 tot 15 jaren. Het Hof heeft, na gehoord te hebben de verdediging, voorgedragen door den heer Mr. J. van Gigch, de uitspraak bepaald op aanst. Donderdag.

Gisteren is in een der vijvers van het bosch, in de nabijheid van de Societeits-tent, drijvende gevonden eene oude vrouw, die, na door eenige personen te zijn opgehaald en na de eerste geneeskundige hulp te hebben bekomen, nog teekenen van leven gaf; zij is naar het Burgergasthuis vervoerd.

De *Wekker* wil onderrigt zijn, dat er ernstig gedacht wordt, om, zoo spoedig mogelijk, aan de Staten-Generaal een ontwerp in te dienen nopens de regeling van het lager onderwijs, gewijzigd naar de wenschen van de Tweede Kamer, uitgedrukt in haar voorloopig verslag.

In de residentie zijn aangekomen en aan het hôtel *de Bellevue* afgestapt de heer Charles Tortane, chef van het Kabinet van den Minister van publieke werken te Frankrijk, met familie, komende van Parijs, vergezeld van den heer Aubert Dueras, attaché aan het Ministerie van Buitenlandsche Zaken in Frankrijk.

Programma der uit te voeren muzijkstukken door het muzijkkorps van het 4e regement dragonders, voor het *Groot Paveljoen* in het bosch, op Zondag middag ten 2 ure. 1. Saxische Kavallerie-marsch; 2. Ouverture le Solitaire, door Carafa; 3. Cavatine de l'Opéra la Juive, door Halevy; 4. Potpourri, la Dame Blanche, door Boëeldieu; 5. Sturm Galop, door Kéler Béla; 6. Ouverture Joseph, door Mehul; 7. Aria, die Kreutzetter, door Meijerbeer; 8 Cavatine das Gebet aus dem Freyschutz, door C. M. von Weber; 9. Grande Valse door Burgmuller; 10. Souvenir de Philadelphia, Polka door Gungl.

Bij het Departement van Binnenlandsche Zaken is ontvangen van de heeren Noordendorp en C. W. Mieling te 's Gravenhage, eene som van acht honderd vijf en twintig gulden, acht en dertig centen: zijnde de zuivere opbrengst van eene door hen ten voordeele der ongelukkigen door den watersnood, uitgegeven plaat, voorstellende: Episode uit den watersnood.

De Minister van Buitenlandsche Zaken en de Minister van Financien vermeenen in herinnering te moeten brengen, dat de Nederlandsche onderdanen, die, hetzij voor eigen rekening, hetzij voor die van een Nederlandsch huis, als fabrikanten en kooplieden, of als handelsreizigers van dezen, in Pruissen of de verdere Staten van het Tolverbond, waartoe thans ook behooren Hannover, Oldenburg en Schaumburg-Lippe, rondreizen, om er aankoopen te doen voor de behoeften hunner nijverheid, en er bestellingen met of zonder monsters op te doen, doch zonder met koopwaren rond te venten, en die ter zake van dezen hunnen handel in de vermindering van het patentregt wenschen te deelen, waarop zij, volgens het tractaat, op den 31 December 1851, tusschen Nederland, Pruissen en de verdere Staten van het Tolverbond gesloten, aanspraak kunnen maken, tot dat einde verpligt zijn zich te voorzien van de daartoe vereischte verklaring, op hunne aanvraag, door den Burgemeester hunner gemeente af te geven.

Volgens een berigt van Zr. Ms. minister-resident in Beijeren is bij Koninklijk besluit van 22 dezer, de opheffing der regten op den invoer van granen, peulvruchten, meel, gort, gierst en verdere meelwaren, in Beijeren, tot op het einde der maand September 1856 verlengd geworden.

Z. Ex. de ridder Lomonosoff, minister van Rusland bij het Nederlandsche hof, heeft zich voor eenige dagen naar Soestdijk begeven.

Eene nieuwe wet op de Nationale Militie is ontworpen en zal vermoedelijk eerlang aan de Staten-Generaal kunnen worden aangeboden.

Met genoegen vernemen wij, dat de regering voorgesteld heeft onder anderen *f* 4000 gulden bij te dragen tot de oprigting van een metalen standbeeld ter eere van Laurens Jansz. Coster, den uitvinder der boekdrukkunst.

De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft bij de begrooting voor zijn departement onder anderen de volgende nieuwe bijdragen voorgesteld voor openbare werken:

1o. Voor den aanleg van een weg van Vriezenveen naar Ommen	*f* 3,333.33
2o. Voor een weg van Sloten naar Langmeer	*f* 11,000.—
3o. Voor een grindweg op Texel. . . .	*f* 3,500.—
4o. Voor verbetering door stoomgemaal van den polder van Herwijnen	*f* 5,500.—

5o. Voor nieuwe waterkeerende werken te Medemblik . . . . f 5,903.—
6o. Voor de droogmaking der veenplassen onder Hillegersberg en Kralingen . . . f 15.500.—
7o. Voor den aanleg van een kanaal van Coevorden naar de Vecht . . . . . f 20,000.—

Naar men verneemt, ligt eene ter steurharingvisscherij varende pink van Scheveningen te Yarmouth aan den keten en is het scheepsvolk in hechtenis genomen. Aan boord van het vaartuig moet bij visitatie van de tolbeambten eene zekere hoeveelheid tabak gevonden zijn. Men mag het er veilig voor houden, dat van den sluikhandel, waaraan sommige onzer visschers, tegen alle vermaningen aan, zich helaas! schuldig maken, de reeders niets afweten, en het zijn ongelukkig intusschen, juist deze, die, tengevolge van de kwade praktijken der visschers, gelijk reeds meermalen is ondervonden, de meeste schade lijden; immers, hoe gunstig de zaak ook moge afloopen: het vaartuig blijft een geruimen tijd, soms tot na het eindigen der haringvisscherij, in de haven aan den keten liggen.

Men schrijft uit Amsterdam aan de *Indépendance Belge*:

« Gister (22 Sept.) is van de scheepshellingen der heeren Paul van Vlissingen en Dudok van Heel alhier een der stoomslepers te water gelaten, bestemd voor de sleepdienst op den Nijl en door bemiddeling van den heer Ruijssenaers, consul-generaal van Z. M. den koning der Nederlanden te Alexandrie, besteld voor Z. H. Saïd-Pacha, onderkoning van Egypte.

« Daar men vernomen had dat de onderkoning de Parijsche tentoonstelling zou bezoeken, en zich van daar naar Amsterdam dacht te begeven, ten einde het etablissement van de heeren van Vlissingen te bezigtigen, zijn aldaar de noodige aanstalten gemaakt om den aanzienlijken bezoeker waardiglijk te ontvangen.

« De stoomslepers, gebouwd naar het stelsel van soortgelijke schepen die de dienst op den Rijn, de Maas enz. doen, zullen door de zorgen van de heeren Paul van Vlissingen en Dudok van Heel met het einde van de maand October worden afgeleverd; de machines van 150 paardenkracht zijn in hunne inrigtingen reeds voltooid.

« Men kan nagaan, welk eene ontwikkeling de nijverheid in onzen tijd genomen heeft, als men verneemt, dat die stoomslepers en een twintigtal kleinere vaartuigen, in Februarij jl. besteld, reeds in December aanst. in volle werking op den Nijl zullen zijn. »

De den 26sten September te Hoorn geopende tentoonstelling der Hollandsche Maatschappij van Landbouw, schijnt in alle deelen aan de verwachting te zullen beantwoorden. De inzending der voortbrengselen en werktuigen is reeds ruim, zoodat zelfs alle voortbrengselen niet naar behooren hebben kunnen geplaatst worden. Het toegezegde vee en pluimgedierte is mede talrijk, waaronder allervoortreffelijkste exemplaren moeten voorkomen. De stad Hoorn zelve heeft een zeer feestelijk aanzien; allerwege wapperen vlaggen en de ingezetenen hebben op eene ondubbelzinnige wijze hunne deelneming aan dit landbouwfeest aan den dag gelegd. Door de goede leiding van het stedelijk bestuur en van verscheidene commissien, zijn voor de verschillende dagen der tentoonstelling openbare vermakelijkheden en uitspanningen georganiseerd, waarvan een programma in druk is uitgegeven. Van de verschillende middelen van vervoer naar de stad Hoorn moet vooral de directie der stoomboot (de stad Hoorn) die dagelijks op Amsterdam vaart, zoowel voor de goede zorg ten aanzien der voorwerpen, als door de accurate bestelling als anderzins, zich voor deze tentoonstelling zeer verdienstelijk gemaakt hebben. Mogt het voortreffelijke herfstweder, dat wij in den laatsten tijd genieten, blijven voortduren, dan is er geen twijfel aan, of Hoorn zal een druk bezoek ten deel vallen, en zullen zoowel de Regering dier stad en hare ingezetenen, als het bestuur over de tentoonstelling aangename vruchten voor hunne moeite en gemaakte kosten plukken.

Ten einde de ondernemers der wagendienst tusschen Meppel en Leeuwarden in de gelegenheid te stellen, zich wegens de tegen hen ingebragte klagte nader te verantwoorden, heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken de intrekking der vergunning voor die dienst, welke was bepaald op den 3 October aanstaande, uitgesteld tot den 3den November 1855.

Dordrecht. 28 Sept. Heden ochtend had de laatste bekroning van bloemruikers door de afdeeling Dordrecht en omstreken der Hollandsche maatschappij van landbouw plaats. 89 bloemruikers waren er aangebragt. De 1ste prijs werd toegekend aan J. Germ, de 2de aan O. J. van As, en die voor de meest aangebragte ruikers op de bekroningsdagen aan J. H. Smeulers, allen bloemisten te Dordrecht. Ofschoon er wel vooruitgang bij sommigen in keuze en schikking van groen en bloemen valt op te merken, blijft er ook hierin voor goeden smaak nog veel te wenschen over.

Amsterdam, 29 September. Na de stemming, gister in den gemeenteraad gehouden, waarbij met 31 tegen 1 stem werd besloten, geen accijns op het gemaal alhier te heffen, heeft het raadslid Jhr. Mr. J. van Iddekinge zijn ontslag als zoodanig ingediend.

s'Bosch, 28 Sept. Uit Groningen wordt aan de *Nieuwe Rott. Courant* geschreven, dat aldaar de kiesvereeniging *Vrijheid en Orde*, ten gevolge van de geledene nederlagen bij de jongste verkiezingen, weldra zal ophouden te bestaan. Dit althans is zeker, zegt de schrijver verder, dat reeds vele leden hebben bedankt en dat dit voorbeeld door meerdere gevolgd zal worden, omdat deze niet alleen in naam maar ook in toepassing liberaal willen zijn.

Veel analogie schijnt alzoo te bestaan tusschen de kiesvereeniging *Vrijheid en Orde* van Groningen, en de kiesvereeniging *Vrijheid, Openbaarheid, Orde* in onze hoofdstad van Noordbrabant. Immers ook deze laatste leed bij de jongste verkiezingen meer dan eene nederlaag en de kiezers die niet alleen in naam maar vooral in *toepassing* liberaal willen zijn, verlaten al meer en meer die echt anti-constitutionneele vereeniging. Zoo zien wij dan dat de laatste vergadering door slechts 34 leden werd bijgewoond, die dan nog bijna allen lid zijn der societeit *de Unie*, waar de vergaderzaal der vereeniging is. (*N. B.*)

Groningen. 27 Sept. Op den 22sten dezer hebben weder twee leerlingen der landhuishoudkundige school alhier, de heeren G. Schilthuis en I. A. van Roijen, ten overstaan van het bestuur, van de onderscheidene onderwijzers en van enkele belangstellende hoorders (waaronder de Commissaris des Konings in dit gewest en de burgemeester der gemeente Haren), hun examen bij het verlaten dezer inrigting met goed gevolg afgelegd. Men verneemt dat ook in het vervolg, bij zulke examens, die meer en meer in gebruik schijnen te komen, personen die dezelve als toehoorders willen bijwonen en zich daartoe bij een der leden van het bestuur aanmelden, zullen worden toegelaten, opdat zij, die in de zaak belang stellen, zich alzoo zouden kunnen overtuigen van de wijze, waarop het een en ander alhier behandeld wordt.

— Wij hopen, dat thans de moeijelijkheden, welke men tot nu toe in de trage en ongeregelde expeditie van de telegrafische berigten ondervond, zullen zijn te boven gekomen. Immers wordt ons medegedeeld, dat sedert gisteren de lang verwachte tweede telegraafdraad van Amsterdam op Arnhem in dienst is gesteld. (*G. C.*)

Publieke Vermakelijkheden.

Kon. Fransche Schouwb., Maandag 1 Oct. 7 ure.
LA FILLE DU RÉGIMENT, opéra comique en 2 actes; RENAUDIN DE CAEN, vaudeville en 2 actes.

Advertentiën.

Bij H. C. SUSAN C.H.Zoon te 's Hage ziet het licht:

HANDLEIDING BIJ HET ONDERWIJS DER

MEETKUNST,

ten dienste van *Industrie- en Teekenscholen*,
tevens geschikt tot leiddraad bij zelfonderrigt;
door
M. HENRIQUES PIMENTEL,
Leeraar in de Wiskunde bij de 's Gravenhaagsche Teeken-Academie
met eene voorrede van den Hoogleeraar
Dr. L. Lobatto.

Deze handleiding voorziet voor elken ambachtsman in eene lang gevoelde behoefte. Dezelve bevat 204 zeer compres gedrukte bladz. in gr. 8o., is voorzien van 150 tusschen den tekst geplaatste houtsneê-figuren en toch is de prijs slechts f 1.80. (1)

HOLLANDSCHE EN FRANSCHE

LEESINRIGTING

VAN

Boeken, Tijdschriften en Dagbladen.

In deze Inrigting ontvangt men ter lezing, behalve de meest gezochte nieuw uitkomende Romans, de volgende Tijdschriften: Europa, Leeskabinet, Nederland, Iris, Boekzaal, Tijdspiegel, Theophania, Recensent, Vaderl. Letteroefeningen, Musée des familles, Revue de Paris, Revue des deux mondes, Revue Britannique enz., enz.

De abonnements-prijs voor de **Hollandsche Lectuur** is bepaald op f 1.50; voor de **Fransche** op f 1.25 per drie maanden.

De volgende **Dagbladen** worden mede ter lezing rondgezonden: Handelsblad, Dagblad van 's Hage, Amsterdamsche Courant, Nieuwe Rotterdamsche Courant, 's Gravenhaagsche Nieuwsbode, Fakkel, Kerkelijke Courant enz. Het prospectus, de nadere voorwaarden behelzende, is ***gratis*** verkrijgbaar bij den Boekverkooper: **H. C. SUSAN C.H.Zoon**, op het *Hofspui*. (2)

Op Woensdag, 3 October aanstaande, verschijnt te *'s Hage* bij den Boekhandelaar D. G. MOLENKAMP:

N°. 1

van eene nieuwe Courant,
GETITELD:

Het Oranjeblad.

Bij alle HH. Boekhandelaren en Post-directeuren zijn Proefnommers te bekomen. (3)

LEES-INRIGTING

VAN

Binnenlandsche Dag- en Weekbladen,

VAN

C. LANTERMANS,

Torenstraat, 187, *te 's Gravenhage.*

	1e dag.	2e dag.	3e dag.
Algemeen Handelsb. met 2e editie.	f 2.00	f 1.50	f 1.00
Nieuwe Rott. Courant.	〃 1.90	〃 1.40	〃 0.90
Haarlemsche Courant.	〃 1.50	〃 1.00	〃 0.60
De Constitutioneel.	〃 1.25	〃 0.90	〃 0.60
's Gravenhaagsche Nieuwsbode. .	〃 1.25	〃 0.90	〃 0.60
Het Zondagsblad	〃 0.90	〃 0.60	〃 0.30
Dagblad van Zuid-Holland . . .	〃 0.75	〃 0.60	〃 0.50
Nieuwsblad van 's Gravenhage. .	〃 0.45	〃 0.30	—

per drie maanden.

Men kan zich ook op voornoemde Dag- en Weekbladen abonneren, of Advertentiën voor dezelve inzenden. (4)

Met 1o. October zal hier ter stede een **CURSUS** geopend worden voor Jongelieden, die zich in de **Wiskundige Wetenschappen** wenschen te bekwamen (*tegen zeer matigen prijs*). Adres letter X, bij den Boekhandelaar H. C. SUSAN, C.Hzoon. (5)

Men vraagt tegen 1 November a. s. eene **Linnenmeid**, die in staat is, met de wasch om te gaan, en ander werk te verrigten. Adres franco onder lett. D., bij den uitgever dezes. (6)

Prijs-Courant der Effecten.

PER TELEGRAAF.

AMSTERDAM, 29 September 1855

	pCt.			
NEDERL. W. Sch.	$2\frac{1}{2}$	$63\frac{11}{16}$	$63\frac{3}{4}$	—
Dito dito 1844.	3	76	—	76
Dito dito 1844.	4	$92\frac{3}{4}$	$93\frac{7}{8}$	$92\frac{13}{16}$
O. I. L. 1844. . .	4	—	—	—
Amort. Synd. . . .	$3\frac{1}{2}$	—	—	—
Handel-maats. . . .	$4\frac{1}{2}$	—	—	—
BELGIE. certific. bij *Rothschild* . .	$2\frac{1}{2}$	—	—	—
RUSL. Bij *Hope* 1798 en 1816. .	5	$100\frac{1}{8}$	$100\frac{1}{4}$	—
Dito 1828—1829. .	5	$100\frac{1}{8}$	—	—
Insch. in Assign. .	6	—	—	—
Cert. van dito. . .	6	$57\frac{3}{8}$	—	—
Neg. 1831—1833.	5	—	—	—
Hope en C°. 1840.		—	—	—
Stieglitz	4	—	—	—
dito 1854.	5	$80\frac{9}{16}$	$80\frac{5}{8}$	—
Nieuwe Engels. . .	$4\frac{1}{2}$	—	—	—
POLEN. Certific. . .	4	—	—	—
Aand. Lot. fl 500.		—	—	—
SPANJE. Nieuwe. .	$1\frac{1}{4}$	$19\frac{11}{16}$	—	—
Buitenl.	3	—	—	—
Binnenl. 6/m. . . .	3	$31\frac{13}{16}$	$31\frac{13}{16}$	$31\frac{13}{16}$
Cert. Coup.		—	—	—
Amortisable		$4\frac{1}{16}$	$4\frac{1}{4}$	—
PORTUG. Lond. . .	3	$39\frac{7}{8}$		
OOSTENR. Metal. 1816—1852. . .	5	$62\frac{11}{16}$	$62\frac{3}{4}$	—
Dito 1849—1854 .	5	$73\frac{3}{4}$	$73\frac{3}{4}$	$73\frac{3}{4}$
Dito Zilv. Nation. .	5	$66\frac{7}{8}$	$66\frac{15}{16}$	$66\frac{7}{8}$
Dito 1847—1852 .	$2\frac{1}{2}$	$31\frac{3}{4}$	$31\frac{13}{16}$	—
PRUISS. Lot. 1854	$3\frac{1}{2}$	—	—	—
BRAZ. Lond. 1824	5	—	—	—
PERU 〃 . . .	$4\frac{1}{2}$	—	—	—
MEXICO 〃 . . .	3	—	—	—
GREN. 〃 . . .	$2\frac{3}{4}$	$17\frac{1}{16}$	$18\frac{1}{8}$	—
Uitgestelde.		—	—	—
ECUAD. Lond. . . .		—	—	—
VENEZ. 〃 . . .	4	—	—	—
Uitgestelde.	$1\frac{1}{2}$	—	$11\frac{1}{4}$	—

LONDEN, 28 September.

Eng. geconsolid.	3	pCt.	$88\frac{3}{8}$ à $88\frac{1}{2}$
Spanje.	$1\frac{1}{4}$	〃	$19\frac{1}{4}$ à $19\frac{3}{8}$
Mexico	3	〃	$21\frac{1}{2}$ à $21\frac{5}{8}$

PARIJS, 28 September.

Fransche certific	$4\frac{1}{2}$	pCt. fr.	90.80
〃 〃	3	〃 〃	65.80
Spanje	3	〃	—
〃	$1\frac{1}{4}$	〃	—

WEENEN, 28 September.

Metalliek	5	pCt.	—
Nationaal	5	〃	—

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.